

[Axel Dam.]

Der er altsaa udenfor Rigsdagen adskillige Tusind Vælgere, der har begrebet saa meget af, hvad Retsforbundet vil, at de har foretrukket det for den Politik, de andre Partier laver herinde. Jeg vilde gerne, at de ærede Medlemmer herinde i hvert Fald skulde begribe denne Politik, som de mener sig kaldede til at bekæmpe og til at advare deres Vælgere imod som Toppunktet af Forvirring, og da det neppe er Forstands-evner, det skorter paa, appellerer jeg her ved til den gode Villie, for at vore Modstandere kan komme til at staa paa lige Fod med os, hvad Forstaaelse af Modparten angaar. Vi begriber nemlig fuldt ud de Partiinteresser, der bestemmer de andre Partiers Politik. Denne Politik er jo heller ikke saa vanskelig at begribe, da Politik paa kort Sigt altid er mere letfattet end en Reformpolitik, hvis Begribelighed beror paa Evnen til at forudse ikke blot dens allernærmeste, men ogsaa dens fjernere Virkninger.

Den franske Socialøkonom Bastiat har skrevet en lille klar Bog med Titel: Hvad man ser, og hvad man ikke ser. Den er en udmærket Vejledning til at forstaa kortsynet konservativ Politik, saa man endog kan begribe, at protektionistisk Toldpolitik kan vinde Tilhængere, ogsaa udenfor den snævre Kreds af Fabrikanter og Aktionærer, der har direkte personlig Fordel af Toldunderstøttelsen. Det er virkelig muligt overfor ikke alt for velbegavede Mennesker at iklæde en saadan Særinteressernes Lovgivning et Skær af at være til det hele Samfunds Gavn, nemlig ved at fortie de Sidevirkninger, som man ikke direkte og umiddelbart kan se og pege paa — det er det, som Bastiat kalder: Hvad man ikke ser.

Vi saa da ogsaa under Valgagitationen, hvorledes konservative Talere stadig sluttede deres Taler med en Forsikring om, at det konservative Folkeparti ikke var noget Klasseparti, men arbejdede for det hele Folks Vel — en Forsikring, som jo vilde være ganske overflødig, hvis det var sandt og umiddelbart indlysende. Hvis det fremgik tydeligt af Partiets Program og af dets Gerninger, saa behøvede de jo ikke at bedyre det saa højtideligt. Retsforbundet behøver ikke for sit Vedkommende at forsikre, at det ikke begunstiger Særinteresser, da enhver kan se det, baade af dets Program og af den Tilgang, vi har faaet af Vælgere fra alle Samfundsklasser uden Undtagelse. Naar det radikale Parti — efter min Mening med fuld Ret — erklærer sig for det mindst

klasseprægede Parti, saa tager jeg dette som en Indrømmelse af, at Retsforbundet er totalt blottet for Klassepræg, og kvitterer med Tak for denne Indrømmelse.

Hvad det socialdemokratiske Parti angaar, synes det ude af Stand til overhovedet at begribe Muligheden af et saadant ikke-klassepræget Standpunkt. Det fremgaar af den Maade, hvorpaa de deler vore Forslag, vore Ændringsforslag o. s. v. i to Grupper, hvoraf den ene stemples som arbejderfjendtlig og betragtes som oprigtigt Udtryk for vort virkelige Sindelag, og en anden Gruppe, der skønnes at være i Arbejdernes Favør og derfor betragtes som hykleriske Forsøg paa at fiske Arbejdstemmer ved forløren Arbejdervenlighed. De kan ikke forstaa, at vor Politik hverken er dikteret af Venlighed eller Uvenlighed mod nogen som helst Klasse, men kun af vore principielle Retssynspunkter.

Overfor socialdemokratisk Tungnemhed til at forstaa Tankegange, der gaar paa tværs af deres egne Tankebaner, vil jeg henstille, at de søger Grunden til den Forvirring, som fremkommer i deres Begrebsverden, naar de hører os, i deres egen forudfattede Indstilling og ikke i formentlig Forvirring i Modstandernes Begreber. Det er alt for farligt at erklære alt, hvad man ikke forstaa, for forvirret. Ordet „forvirret“ er let at udslynge, men taber ved Gentagelse meget af sin i Forvejen ringe Beviskraft og virker desuden let som et tveægget Vaaben; det rammer ofte mere den, der siger det, end det, det siges om.

Det fik jeg Bekræftelse paa forleden Dag, da „Social-Demokraten“ i sit Rigsdagsreferat stemplede den kommunistiske Ordførers Tale som Fiasko og som saa forvirret, at mange Medlemmer forlod Salen for ikke at høre mere af denne forvirrede Tale. Jeg bemærkede ikke nogen saadan Udvandring, men det er nok muligt, at enkelte er flygtet ud for ikke at faa bragt Forvirring i deres tilvante velordnede Begreber.

Mig forekom Talen at være særdeles klar og tydelig, i den Henseende lod den intet tilbage at ønske. Særlig glædede det mig at høre den Paastand fremsat uden mindste uldent Forbehold, at det er Samfundets, det vil sige Statens Pligt at sørge fuldt ud for sine Medlemmer, hvad enten den kan skaffe Arbejde til dem eller ej. Dette er klar og tydelig Tale, som man enten maa godkende eller fornægte. Og hvis dette er Samfundets Pligt, saa maa den, der uden egen Skyld er arbejdsløs, have Ret til selv samme Lefevod som den, der har Arbejde. At give den arbejdsløse en ussel